

2020.

MEĐUNARODNI NOVČANI TRANSFERI OSNOVNI POJMOVI

Centralna banka Republike Kosovo
i Grupacija Svetske banke
uz podršku
Vlade Švajcarske

Ovu brošuru izradile su Centralna banka Kosova i Grupa za razvoj platnih sistema (*Payment Systems Development Group-PSDG*) koja funkcioniše u okviru jedinice Globalne prakse u oblasti finansija, konkurentnosti i inovacija Grupacije Svetske banke (*Finance, Competitiveness and Innovation Global Practice of The World Bank Group*).

Švajcarski Državni sekretarijat za ekonomske poslove (*SECO*) finansirao je ovu brošuru u okviru Programa za plaćanja i doznake (*Remittances and Payments Program*).

www.remittanceprices.worldbank.org

Centralna banka Republike Kosovo

adresa: Rr. Garibaldi 33,
Priština, Kosovo

www.bqk-kos.org

e-mail: info@bqk-kos.org

tel: +383 38 222 055

fax: +383 38 243 763

Grupacija Svetske banke

1818 H Street NW
20433 Vašington, Okrug Kolumbija, SAD

www.worldbank.org

paymentsystems@worldbank.org

kontakt telefon: +1 202 473-1000

Fotografija sa naslovnice: Spenser Montero

© Grupacija Svetske banke, 2020.

NOVČANI TRANSFERI

Ukoliko ste fizičko lice rezident koje prima novac iz inostranstva, **važno je da se upoznate sa regulisanim načinima slanja odnosno prijema novca** na Kosovu kako bi Vaš transfer bio brži, sigurniji i jeftiniji.

BANKOVNI RAČUNI

Otvaranjem računa u nekoj od komercijalnih banaka dobijate **mogućnost slanja odnosno prijema novca** u stranoj valuti.

Za otvaranje računa potrebna Vam je lična karta i uverenje o prebivalištu. Potrebno je da pročitate i potpišete ugovor koji će Vam banka ponuditi.

“
Pre otvaranja računa, informišite se o mesečnim naknadama, visinama provizija i svim dodatnim ponuđenim uslugama putem standardnog informativnog lista. Prikupite ponude u više banaka.

BANKOVNI RAČUNI

Nakon otvaranja računa, kako biste primili novac iz inostranstva, morate da dostavite pošiljaocu instrukciju za uplatu koju ćete dobiti od Vaše banke, a koja po pravilu sadrži:

- » *Naziv i adresu banke;*
- » *Međunarodnu oznaku banke (SWIFT ili BIC kod);*
- » *Vaše ime, prezime i adresu;*
- » *IBAN broj Vašeg računa.*

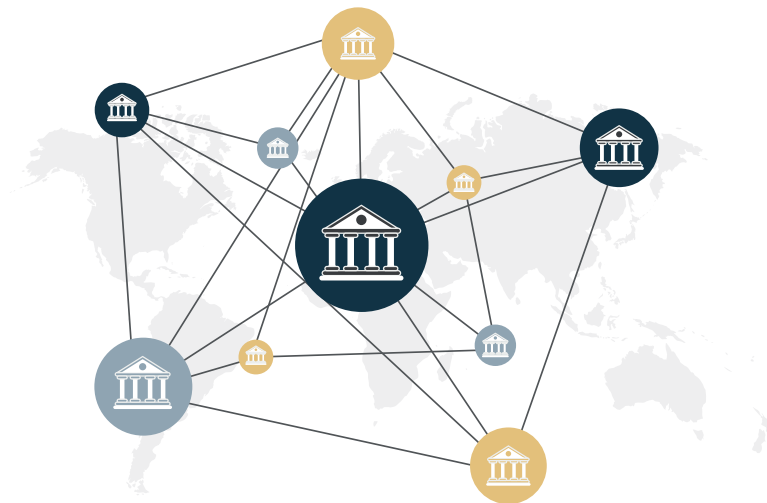
Dobra praksa je poslati i informaciju o:

- » **Korespondentnoj banci u državi pošiljaoca (ukoliko je moguće);**
- » **Valuti računa (ukoliko Vaš račun nije viševalutni).**

UDRUŽENJE ZA MEĐUNARODNE, MEĐUBANKARSKJE FINANSIJSKE TELEKOMUNIKACIJE

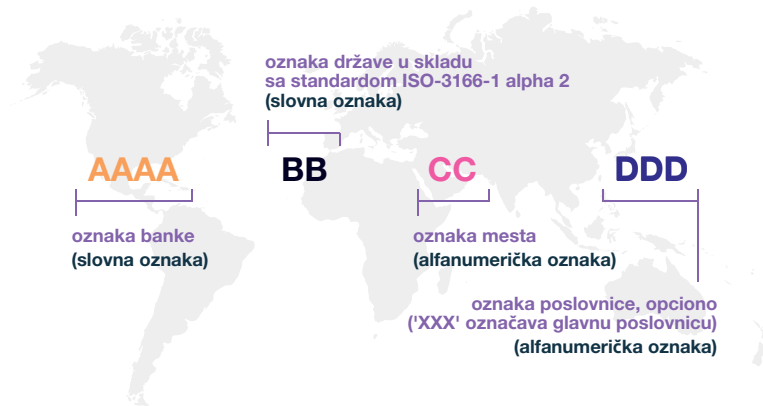
SWIFT - Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication je *međunarodna bankarska mreža* koja omogućava kvalitetnu i sigurnu razmenu poruka između banaka u svetu i prihvaćena je u većini zemalja.

UDRUŽENJE ZA MEĐUNARODNE, MEĐUBANKARSKJE FINANSIJSKE TELEKOMUNIKACIJE

SWIFT tehnologija omogućava pristup raznim finansijskim institucijama, a svi procesi su automatizovani, što u konačnici skraćuje vreme transfera.

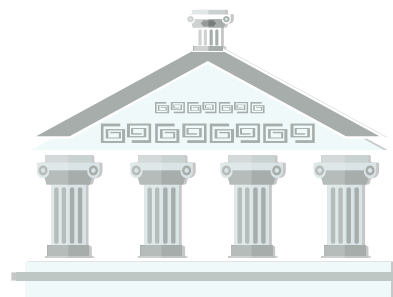
SWIFT kod ili **BIC - Bank Identifier Code**, koji dobijate sa instrukcijom za uplatu, predstavlja jedinstvenu identifikacionu šifru Vaše banke.

MEĐUNARODNI BROJ BANKOVNOG RAČUNA

IBAN - International Bank Account Number je jedinstveni identifikacioni broj Vašeg bankovnog računa i prihvaćen je kao standard u međunarodnom platnom prometu. **IBAN za Republiku Kosovo** sastoji se od ukupno 20 alfanumeričkih oznaka.

IBAN standard omogućava brzu i pouzdanu obradu inostranih priliva, sa značajno umanjenim rizikom grešaka, koje mogu da nastanu prilikom transkripcije podataka poput permutacije broja ili greške u kucanju.

KORESPONDENTNO BANKARSTVO

Korespondentna banka je **strana banka** koja za račun Vaše banke na Kosovu obavlja ugovorene poslove u inostranstvu.

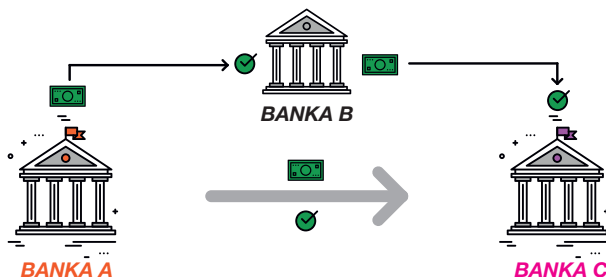
Najneposredniji oblik saradnje jeste vođenje depozita u određenim valutama za potrebe Vaše banke.

Prednosti korespondentnog poslovanja su u konačnici brzina transfera i znatno niže provizije za pošiljaoca i primaoca (zavisno od odabrane opcije plaćanja troškova).

ZAŠTO JE BITNO KORESPONDENTNO BANKARSTVO?

Na ovom dijagramu toka prikazan je način obrade naloga sa i bez posredničke banke:

Preporuka: tražite uz instrukciju za uplatu i informaciju o korespondentnim bankama u državi iz koje pošiljalac šalje novac. Upoznajte pošiljaoca sa ovim informacijama kako biste zajedno odabrali najbolju opciju.

“ U slučaju da nalog pošiljaoca (banka A) ide posredstvom banke B, trošak je veći.

Savet: Vodite računa o broju banaka u lancu od pošiljaoca do primaoca, jer svaka od njih naplaćuje proviziju!

TROŠKOVI TRANSFERA PUTEM BANKOVNIH RAČUNA

Troškovi slanja doznaka = Ukupan iznos koji je pošiljalac dao prilikom slanja novca – Iznos koji je primalac na kraju dobio

Prenos novca podrazumeva i određene troškove, i treba razumeti od čega se ti troškovi sastoje. Ukupni troškovi transfera uključuju naknade utvrđene i od strane domaće banke i korespondentne banke, devizni kurs, i eventualno neke druge (administrativne) troškove koje nameće banka ili regulator.

Pošiljalac određuje putem naloga za plaćanje opcije snošenja troškova. Ponuđene oznake mogu biti:

- » **OUR** – troškove snosi pošiljalac sredstava
- » **SHA** – troškove snose i pošiljalac i primalac (podeljeni troškovi)
- » **BEN** – sve troškove snosi primalac sredstava

TROŠKOVI TRANSFERA PUTEM BANKOVNIH RAČUNA

Važno je da znate koji faktori utiču na ukupni trošak inostranih transfera kada za to koristite bankovne račune:

- » Ukupni iznos novca koji se prenosi
- » Upotreba korespondentne banke
- » Poslovne veze između zemalja pošiljaoca i primaoca
- » Korišćenje hitnih zahteva za slanje
- » Devizni kurs
- » Administrativne takse i pravila poslovanja pružaoca usluge transfera novca.

SERVISI ZA SLANJE NOVCA

Za prijem odnosno slanje novca putem ovih servisa nije neophodno imati otvoren račun u banci. Transfer se vrši na brz i jednostavan način preko komercijalnih banaka kao ovlašćenih zastupnika na Kosovu.

Po pravilu, prilikom prijema novca potrebno je da primalac uz priložen identifikacioni dokument navede i ime i prezime pošiljaoca, zemlju iz koje je novac poslat, očekivani iznos i kontrolni broj transfera koji je dobio od pošiljaoca.

SERVISI ZA SLANJE NOVCA

Naknade obično zavise od iznosa koji se prenosi, npr. jedan je fiksni iznos za prenose do 100 evra, drugi zaiznose od 200 - 400 evra, itd.

Važno je:

- » da **ne izgubite kontrolni** broj transfera;
- » da **dobijete informacije** o zaštiti od prevare;
- » da znate da **neki servisi imaju mesečni limit za prenos**;
- » da znate da se odredbe **Zakona o finansijskoj zaštiti potrošača ne primenjuju kada se koriste usluge servisa za prenos novca.**

Savet: Pošiljaoci bi trebalo da imaju u vidu da se provizija razlikuje u zavisnosti od visine iznosa novca i zemlje iz koje i u koju se novac šalje. Neka se informišu o troškovima i prikupe nekoliko ponuda pre konačne odluke o načinu slanju novca. Neki pružaoci usluga nude niže provizije za određene grupe zemalja – raspitajte se i o ovakvim mogućnostima.

TREBA DA ZNATE

Samo korišćenjem **regulisanih kanala** za slanje novca sigurni ste da će Vaš novac stići na bezbedan i brz način, a pritom nećete gubiti dragoceno vreme na preuzimanje istog, dok će pošiljalac uvek imati dokaz o slanju, te biti obavešten o povratu novca ukoliko isti ne bude dostavljen primaocu.

BANKA QENDRORE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS
CENTRALNA BANKA REPUBLIKE KOSOVA
CENTRAL BANK OF THE REPUBLIC OF KOSOVO

**Centralna banka
Republike Kosovo**

adresa: Rr. Garibaldi 33,
Priština, Kosovo

www.bqk-kos.org

e-mail: info@bqk-kos.org

tel: +383 38 222 055

fax: +383 38 243 763

THE WORLD BANK

IBRD • IDA | WORLD BANK GROUP

Grupacija Svetske banke

1818 H Street NW

20433 Vašington, Okrug Kolumbija, SAD

www.worldbank.org

paymentsystems@worldbank.org

kontakt telefon: +1 202 473-1000